

Ivóvízellátás

Az Országos Vízügyi Hivatalban összegezték az idei nyári ivóvízellátás tapasztalatait. Eszerint az aszály ellenére sem haladta meg az előre jelzettet azoknak a településeknek a száma, amelyekben vízellátási nehézségekkel számoltak. A vezetékes ivóvízzel ellátott több mint 1600 település közül — átlagosan nyári időjárást feltételezve — 240—260 városban és községben ieztek előre a június 1. és augusztus 31-e közötti időszakra előreláthatóan vízhiányt.

Munkaszervezésről, bérekről

Tegnap, szerdán, kihelyezett elnökségi ülést tartott a Szegedi Ruhagyárban a Ruházatiipari Dolgozók Szakszervezetének elnöksége. Az eseményen megjelent Czerván Mártonné dr., az RDSZ főtitkára, Szabó Jánosné, a Csongrád megyei Tanács elnökhelyettese, valamint Kovács Sándor, az SZMT titkára.

Az ülésen az 1981-ben a Szegedi Ruhagyárban bevezetett munkaszervezési rendszert tárgyalták meg. Az amerikai, úgynevezett KSA-rendszert hazai tapasztalatok alapján honosították

meg. bevezetését a létszámcsökkenés és a piaci helyzet kiéleződése indokolta.

1980-ban kezdtek el tanulmányozni a rendszert a szegediek a Vörös Október Ruhagyár nyiregiházi üzemében. Megteremtették hozzá a szükséges feltételeket, zápeket vásároltak, munkahelyeket alakítottak ki, átkepezték a dolgozókat. S az eredmények? Csökkent a gyártásra fordított idő, javultak a munkakörülmények, jobb lett a termékek minősége, nőtt a termelékenység — átlagosan 20 százalékkal.

Ezek a tények. A résztvevőket azonban többek között az is érdekelte, *hogyan alakult a dolgozók keresete, mennyire van arányban megterhelésük az elérhető jövedelmekkel.* Szóba került a minőségi bérezéssel szembeni kezdeti ellenállás, aztán pedig a mai helyzet: a jelenlegi, 3 százalékos körüli minőségi prémium. Azután: vajon mennyire ösztönöz minőségi munkára havi 100—200 forint plusz jövedelem? Meddig tartható a mostani alacsony keresetek a ruházati iparban?

Nem véletlen az sem, hogy — hiába javultak a munkakörülmények, hiába gépesítették a termelést, az anyagmozgatást — a dolgozók létszáma évről évre rendszeresen 10 százalékkal csökken. Jelenleg a legfontosabb feladat, hogy megállítsák a folyamatot, ebben játszhat nagy szerepet a szakszervezet.

F. K.

Lengyel Vilma halálára

Kilencvenedik születésnapján, idén június 9-én, e hársábkon köszöntöttük. S a gyászúr most a magyar sajtó doyenjének, dr. Erdélyi Jenőné Lengyel Vilmának a halálát jelenti.

Szegeden született, itt végezte iskoláit, és egy váratlan fölkerésre 1923-ban a Szeged (1925-től Délmagyarország) munkatársa lett: ő volt a lap színházi, zenei és képzőművészeti kritikusa. Színes stílus és ötletgazdagság, széles látókör és az igazi értékek megbecsülése jellemezte cikkeit. A szegedi klasszikusok közül Juhász, Móra és Balázs Béla sokra becsülte írásművészetét, szeretetre méltó egyéniségét. Még példálózva sem tudnánk fölörölni, hogy kikről írt pályafutása során: Bartók és Kodály, Alban Berg és Kurt Weil, Kálmán Imre és Lehár Ferenc neve éppúgy megtalálható ebben a végeérhetetlen sorban, mint Csinszkaé vagy Maróczy

nagymesteré. Újságírói életművét, cikkeinek albumokra rendezett gyűjteményét 1982-ben a Somogyi-könyvtárnak ajándékozta.

Anyagi erejéhez mérten támogatta a tehetséges művészeket: mindig szerényen, mindig a háttérben maradv. Csak két éve mondta el, hogy ő és férje egy hónapig vendégül látta szobrászatunk klasszikusát, az épp lakás nélkül levő Bokros Birman Dezsőt, és megrendeléseket is szereztek neki. Tanúság rá — többek között — az a kitűnő portré, melyet a művész Móráról mintázott.

Lakóházának tatarozásánál tavaly Budapestre költözött a leányához. Ott éle a halál. Ma, csütörtökön helyezik végső nyugalomra, szülővárosa földjében.

Fájdalommal és megilletődéssel búcsúzunk tőle, aki a szegedi újságírás történetében maradandót teremtett.

A. F.

Jövőképek pályaválasztás előtt (3.)

Az anyagiak és a továbbtanulás

Kevés kamasz vállalja a társai előtt, hogy pályaválasztásában szerepet játszanak a majdani kereset kiállítások. Amikor kicsit kerülő úton érdeklődtem, akkor már kiderült, hogy „azért szeretném a szakmát megtanulni, mert anyú azt mondta, azzal nagyon sokat lehet keresni”.

Misi írásban bevallotta, számára mindegy: háztartási gépszerelő vagy szobafestő szakmunkás lesz, neki a lényeg, a minél magasabb jövedelem.

Nagyon sokan képzelik úgy, hogy néhány év múlva kisiparosként dolgoznak majd. Miklós — aki komolyan szeretne lenni és minden vágya, hogy házakat építsen hagyományos módon, téglából — nemcsak a pénz miatt akar kisiparos mellett tanulni, hanem úgy gondolja, hogy a magasabb ösztöndíjjal együtt több szakmai fogást is el lehet a három év alatt.

Vannak baráti szövetségek, amelyeknek ma az egyik összetartó kapcsa, hogy három-négy év múlva közös műhelyt nyissanak, ahol majd a munkaidő után közösen maszekolnak.

Négy osztályban kérdeztem meg, hogy mik azok a gazdasági munkaközösségek. Választ sehol sem kaptam. Az új gazdasági forma lényege még nem jutott el a gyerekekhez.

Irány az egyetem

A Magyarországon tanuló gimnazisták 40—60 százaléka készül egyetemre, főiskolára. (Az ilyen irányban továbbtanulni nem szándékozik vagy érettségéhez kötött szakmát választanak vagy adminisztratív munkakörben helyezkednek el.)

A gimnazisták pályaválasztásában talán még nagyobb szerepet játszik a szeretett tantárgy, mint az általános iskolásokéban. A felvételire jelentkezők előtt csak az első megmértetés képe lebeg, a jövedő hivatás mibenléte alig fogalmazódik meg bennük.

Az egyetemi életnek, a buliknak, a vitáknak, a nagy kötetlenségnek nincs nimbusza a középiskolások körében. Sokan érzik úgy, hogy számukra a következő években is mindent betölt majd a tanulás, Erika ki is jelentette: „Nem azért megyek egyetemre, hogy egyetemi életet éljek”.

A szegedi középiskolások többség tudnak a felsőoktatásról, mint nem egyetemi városokban élő társaik. Reálisabb a képük remélt jövőjükéről. Érzik, életük talán legnagyobb erópróbája lesz a felvételi.

A felsőfokú végzettség megszerzésére ma nem a diplomások magas fizetése csábít elsősorban. Elhivatott embereknek szívós munkával sikerül meggyőzni a tehetséges fiatalokat például arról, hogy a diplomás műszakiak jövedelme nem lehet tartósan alacsony. A Műszaki Egyetemre készülő srácok mondták, hogy majd diplomával a kézben egy-két évig vállalják a munkát soványka borítékért is, csak az a végzettségüknek megfelelő legyen. S aztán akkor nőjön a fizetés, amikor annak a majdani családnak igazán szüksége lesz a pénzre.

Kívánom, ne kelljen csalódnuk!

... és tovább

A megszerzett szakmunkás-bizonyítvány és diploma nem mindenkinek határozza meg élethossziglan a munkáját. A pályakorrekció néhány formája természetes, az élet megkövetelte jelenlég. Okozhat változást a termelőerők fejlődése. Az emberi körülmények megváltozása is gyakran igényel pályamódosítást. Szinte tendenciánként tekinthető, hogy férjhez menésük után a nők elhagyják a három műszakos munkahelyeket. A Szegedi Textilművek dolgozói hosszan sorolhatják, hogy hány volt munkatársukkal találkozni a boltok pultjain mögött, gondolat mellett.

Vannak változtatások — a kívánatosnál több — amelyeknek indokait nem kereshetjük a környezetben. Akik még a szakma tanulósa közben távoznak, nagyrészt azért teszik, mert a jelentkezési lap kitöltésekor még nem voltak tisztában azzal, mire vállalkoznak. Jó néhányan becsületből elvégzik az iskolát, és ezután változtatnak.

Számomra meglepetés volt, hogy az érettségi előtt álló fiatalok mennyire kötődnek Szegedhez. Három osztályban mindössze ketten gondolták úgy, hogy elköltöznének majd a városból. Az egyik gimnáziumban Laci — aki Budapesten akar élni — éles vitát folytatott a többiekkel, hogy mégis győzzék érveikkel, annak az volt az oka, hogy társai orvos-

nak és az élelmiszeripari főiskolára készültek. Az ilyen diplomák öshonos szegedi tulajdonosainak nincs elegendő állás a városban.

Pénz és gazdálkodás

Nyolcféle életmodellről kérdeztem meg tízenegy szakközépiskolási lányt. Valamennyien elutasították azt az élelmódot, amelyben nem jut idő a magánéletre. Olyan férjet, aki csak a családjáért él tizen szeretnének maguknak, négyen nem kívánják az otthon falai közé zárkózó jövedőbelit. Mindannyian nyugodt, megelégedett, csillogás nélküli jövőt szeretnének.

Talán a kamaszok sajátossága, hogy a nyolcadikosok közül még nagyon-nagyon sokan akarnak híres emberek lenni, ki felfedezésével, ki művészetével, ki a focival kíván hírnevet szerezni.

Amikor általános iskolákban megkérdeztem, hogy mire költik majd a megkeresett pénzt, az addig szólan gyerekek is egymás szavába vágyva kiabáltak: — A lakásra! Jó cuccokat, Utazásra! Szerencsésebbé! Játéktérre!

A középiskolásoknak is távoli a gazdálkodás gondja. Több osztályfőnök egybehangzó véleményre, hogy kevés az olyan gyerek, akinek eddigi életében anyagi problémái voltak, vagy a család ilyen nehézségeiről tudnak.

Majd ha ők dolgoznak a pénzükért, annak megbecsülése is nagyobb lesz a szemükben. Talán.

Böle István

Könnyű testi sértés

Színes magyar film. Írta: Kardos Csaba, Fábry Sándor, Grunwalsky Ferenc és Szomjas György. Fényképezte: Grunwalsky Ferenc. Zene: Somló Tamás. Rendezte: Szomjas György. Főbb szereplők: Erdős Mariann, Eperjes Károly, Andorai Péter.

Ha jól tudom, Veres Pétertől származik a „sültrealizmus” kifejezés. Időroli időre jólesőleg kell megállapítani: milyen pompásak klasszikusaink ilyen ter- minusai. Mert például, ami a sültrealizmus igazi jelentős tartalmát illeti, akadt már egy-két alkalom tapasztalni, milyen is valójában — de frappánsabban aligha, mint a Könnyű testi sértés című, fölöttébb könnyen feledhető és igen nehezen elviselhető legújabb honi alkotásban. Amely már annyira rossz, hogy rajta — tisztesség ne essék szólván — már csak tele szájjal nevetni, sőt röhögni lehet.

Hogy van egy — szociológiai szóval élve — úgynevezett szubszociális, vagyis társadalom alatti világ ma Magyarországon: tény. Elég némi éleztizelő kirándulást tenni valamelyik jözeftvárosi vagy anyalföldi kocsmában, sőt, Szegeden mondjuk betérni és nézelődni például a Nejlóban, hogy átéljük:

primitív ösztönemberek, börtönviseltek, a jólnevelt polgárnak legalábbis „kétes egzisztenciák” isszák nagy számban erre felé a feleket meg a Kőbányákat, s több mint gyanús üzemek folynak.

Szomjas György filmje — azon túl, hogy profitálni akarna nagyobbreszt értékes művekből — egészen el- képesztő „szubkultúrát” művel. A főhősnőt az az Erdős Mariann alakítja, akit az enyhén szölvá borzalmas Remény István-féle börtönriportokból ismerhetett meg a (joggal) felháborodott ország (és igen zavaró), fekete-fehérből színesbe és vissza- áttűnnek, a rendkívül gyenge, kimódolt dialógusok Karinthyt idéző „megbolondult magam, hogy mindent kétszer mond, mindent kétszer mond?”-jellegű tálalásai, vagy a kimerített fel- vételek. Es egyáltalán: az egész, semmit sem mondó, ízeltségeket révén (ál)szociális mélysegeket keresgélő, a naturalizmus még pontos- sabbban a „sültrealizmus” ver- ritékszagú „realitásaiból” építkező történetecske oly

komikusan harmatgyenge, hogy az ember legföljebb azon szórakozhat, milyen szexuális technikát alkalmaz a börtönviselt ifjú a pin- cernővel, majd a közös lakásukba őt nagy nehezen visszaengedő ex-nejével. Vagy esetleg azon, hogy Marianna (itt Éva, bár az egyik riportalany — ez is minék? — elszólja magát és eredeti nevével nevez, biztosan nem tudja feledni Regös tévéfilmjét) — mi a fenének főz állandóan paprikás krumplit, vagy hogy Csaba, a börtönviselt, hirtelen haragú, bajszos-borostás-bicskás amozozó miért eszik folyvást levegőt? baracklevárt. (Lehet, hogy a sitten nem kapott ilyesmit?)

Szerepel még: több ál- riportalany, továbbá Deák Buci, Puskás Öcsi régi haverja, Schuster Lóránt (P. Mobil), Deák „Bill” Gyula (Hobo Blues Band), sőt egy igazi filmkritikus, Bikácsy Gergely is, a Filmvilág munkatársa. Hogy ez utóbbi, vagyis, a kolléga miért vállalt el ilyesmit, az ő dolga. Mindenesetre egy szomszédot alakítván kommentál, rendkívül zavarosan, de erő- ről persze nem ő tehet. Igaz, gyanítom az okot: mennyivel inkább megérheti benne szerepelni — mint minősíteni e „művet”. Vagyis a minősíthetlent. Ami nem könnyű, de súlyos testi-lelki sértés — a nézővel szemben. Ha nem éppen — ag- reszsió.

Domonkos László

Zeneművészek értekezlete

Tegnap, szerdán délután rendezte meg soros plenáris értekezletét a Magyar Zeneművészek Szövetsége dél-magyarországi csoportja a zeneművészeti főiskola szegedi tagozatának épületében. Illés Mihály, a megyei tanács vb. művelődésügyi osztályának főelőadója ismertette a megyei tanács Csongrád megyei művészeti életét értékelő s a feladatok- kat meghatározó dokumentumát. Hangsúlyozta, hogy a megye zenei kultúrájának fő hordozója a Szegedi Szimfonikus Zenekar, ám a zenei élet iránti érdeklődés kissé visszaesett, s az okok az általános iskolai ének-zenei oktatás nem kellő megerősítésére és a rossz szemléletmódra vezethetők vissza. A zeneoktatás rendszerében a tanár- és helvi- séghány, továbbá a hangszer- képek gyakran nem megfelelő minősége jelent nehézséget, ám a zeneművész szó- vesztés dél-magyarországi csoportja országos vélemény

szert is példamutatóan végzi tennivalóit. Elsőrendű feladat a jövőben, hogy áttekinthetők a zeneoktatás teljes rendszerét, tervekét kell készíteni hangszerek beszerzésére és felújítására, s felül kell vizsgálni a Tömörkény István szakközépiskolában a zeneoktatás helyzetét. Általában azonban a megye és Szeged zenei életét a hagyományok ápolása s évről-évről országos figyelmet keltő események sorozata jellemzi.

Az értekezleten ismertették a 14. Maj Magyar Zene Hetének helyi előkészületeit is. A rendezvénysorozat programjában szerepel Ránki György Kossuth-díjas zeneszerző estje a Móra Ferenc Múzeum dísztermében, lesz kamarazenei és kórus- hangverseny, zenekari est, továbbá egy kortárs magyar zeneszerző koncertjét is megrendezik. Ugyancsak tervezik, hogy megemlékeznek Szeged nagy zenei alakja, Vaszu Viktor születésének 80. évfordulójáról is.

Szombaton, Szegeden

Őszi társadalmi munka

A Szeged városi pártbizottság, a tanács, a népfő- front, a szakszervezet és a KISZ közös szervezete meg- holnapután, szombaton reg- gel 7 órától délután 1 óráig — az immáron hagyományos — őszi társadalmi munka- akcióját. A közös munka célja a lakókörnyezet csi- nosítása, a pihenőparkok, játszótérek rendbehozatala, a hulladék összegyűjtése, az- az városunk közterületeinek szépítése.

A szombat délelőtti őszi „nagytakarítás” helyszínei a következők: az újszegedi Li- get főszékhely — Székely sor — híd — Odesszai körút, illetve a főszékhely — Népkert sor — régi híd — által határolt terület; a Felszabadulási liget; a Kossuth La- jos sugárút — Nagykörút- tól Rókus vasútállomásig

terjedő szakasza; az újszegedi Kállai liget; a Dorozs- front, a szakszervezet és a KISZ közös szervezete meg- holnapután, szombaton reg- gel 7 órától délután 1 óráig — az immáron hagyományos — őszi társadalmi munka- akcióját. A közös munka célja a lakókörnyezet csi- nosítása, a pihenőparkok, játszótérek rendbehozatala, a hulladék összegyűjtése, az- az városunk közterületeinek szépítése.

Magyar tévés siker

A Magyar Televízió gyer- mekműsorok szerkesztősege Orsbéli krónikák sorozatá- nak „Ahol tudsz” című filmje a Plovdivban meg- rendezett XI. nemzetközi tévéfesztiválon a gyermek- műsorok kategóriájában el- nyerte a Bolgár Állami Rá- dió és Televízió Bizottság elnökének különdíját.

A Dongó órs kalandjairól szóló sorozatot — amelyet itthon is megkedveltek a gyerekek — Marék Veronika forgatókönyve alapján Tkács Vera rendezte.